

Momentaufnahme von Europa und Halbasien – 1914/15

'Momentopname van Europa en Klein-Azië – 1914/15'

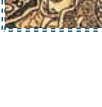
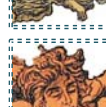
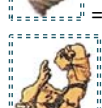
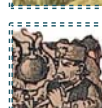
1. Identiteitskaart van het document

- Lithografie op papier (537 mm x 728 mm)
- Auteur: Kaspar W.
- Uitgever: Graht und Kaspar, Hambourg
- Jaar van publicatie: 1915
- Nationaliteit van de auteur:
- De kaart stelt Europa voor in het jaar 19..... -

2. Grenzen

Vergelijk deze kaart met de actuele kaart van Europa. Welke landen worden door onderstaande details weergegeven? Schrijf hun naam op de stippellijntjes.

= Ottomaanse Rijk

= Oostenrijk-Hongarije

= Servië

= Montenegro

De grenzen van sommige landen zijn sindsdien veranderd.

- Oostenrijk-Hongarije was een grootmacht. Over hoeveel huidige landen strekte haar grondgebied zich uit?

☐ 1 ☐ 6 ☐ 12 ☐ 24

- Is het Duitse grondgebied in 1914 hetzelfde als vandaag? JA - NEE
- Vandaag is het... ☐ groter ☐ kleiner
- Welk groot Europees land vind je niet terug op de kaart van 1914?

☐ Roemenië ☐ Polen ☐ Bulgarije

3. De symbolen

De wapenschilden...

Landen hebben een wapenschild of blazoens. Dit is historisch gegroeid, waardoor bij het ontstaan van een land er vaak werd gekozen voor het wapenschild van de vorst, als een soort identiteitskaart. Dikwijls zijn er dieren op afgebeeld.

- Verbind elk dier met zijn juiste wapenschild.
- Verbind het wapenschild met het land dat het in 1914 symboliseerde.

Tip: het antwoord vind je op de kaart van 1914, maar opgepast: twee wapenschilden kunnen verbonden worden aan hetzelfde land.

Andere dieren...

- Noteer onder elk dier het land dat het voorstelt op de kaart.
Tip: verschillende dieren kunnen bij hetzelfde land horen.
- Naar welk van de onderstaande teksten verwijzen deze dieren? Verbind hen met het juiste tekstblokje.

Wolf

Beer

Egel

Bulldog

.....

Dit dier maakt in dit land deel uit van vele verhalen. Door zijn grootte en gegrom jaagt hij schrik aan, maar krijgt hij ook respect.

Dit gevaarlijke dier zwerft in roedel rond in dit immense land.

Men vertelt dat het leger van dit land, nadat het verslagen was, terugkeerde met zijn kanonnen en opgeheven lanzen, zoals de stekels van een egel. Sindsdien symboliseert dit dier de neutraliteit van een land, dat niet meer bij een oorlog wil betrokken zijn.

Men gebruikte dit dier in de Middeleeuwen om met stieren te vechten. Je hoort dat nog aan zijn naam (in de taal van dat land).

Tip:

- Meer anekdotisch...

- Zoek dit eiland op de kaart:
- Wat stelt dit voorwerp voor?
- Hoe heet dit eiland?
- Zoek de link tussen de inhoud van dit voorwerp en het eiland (het internet/ verklarend woordenboek).

.....

4. Europa in 1914

1) Duitse Rijk

- Het personage dat dit land symboliseert is een...: ☐ soldaat ☐ burger
- Op welk land trapt hij met zijn achterste voet?.....
- Op welk land trapt hij met zijn voorste voet?.....
- Het personage draagt kanonnen op zijn rug die dieren afvuren op het Verenigd Koninkrijk. Welke dieren?
☐ muggen ☐ bijen ☐ spinnen
- Wat symboliseren deze dieren?
☐ een vrije en individualistische maatschappij
☐ een ordelijke en efficiënte maatschappij

2) Oostenrijk-Hongarije

Over welke landen wil Oostenrijk-Hongarije domineren?

..... en

Tip: observeer de tweekoppige adelaar.

3) Servië

- Wat houdt de besnorde persoon in zijn rechterhand ?

☐ De Oostenrijkse kroon

☐ Een Duitse punthelm

☐ Een Russische oesjanka (muts)

- Is hij dit voorwerp gunstig gezind? ja / nee
- Wat symboliseert deze kroon?
☐ een overheersend keizerrijk ☐ een zachtvaardig koninkrijk
- Op welk dier zit hij?
- Welk ander voorwerp is er links naast hem afgebeeld?

☐ Een helm

☐ Een bom

☐ Een horloge

4) Russische Rijk

- Welke scènes worden er in het Russische Rijk uitgebeeld?
 - ☐ smulpartijen, bals, feesten, sport...
 - ☐ honger, vervolging, ophanging, gevangenschap,...
- Observeer de officier die met zijn rug is uitgebeeld. Naar wie richt hij zijn hand op?
 - ☐ de buitenlandse vijand
 - ☐ zijn eigen volk
- Hij houdt een « Friedens Vertrag » in zijn hand. Wat betekent dit?
 - ☐ een huurcontract
 - ☐ een vredesverdrag

5) Frankrijk

Tijdens de oorlog van 1870 heeft Frankrijk 2 regio's aan Duitsland verloren: Elzas en Lotharingen.

- Wat is de slogan van Frankrijk?

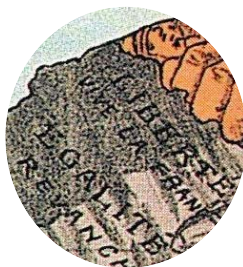
- ☐ Liberté, égalité, fraternité (vrijheid, gelijkheid, broederschap)
- ☐ L'union fait la force (eendracht maakt macht)

- Wat kan je op de kaart tussen de regels lezen?

- ☐ résistance (verzet)
- ☐ revanche (wraak)
- ☐ ressemblance (overeenkomst)

- Wat overkomt de Franse soldaat?

- Wie valt hem aan?

6) België

- Beschrijf wat het Belgische personage overkomt.

- Tot welk land behoort de hand die dit doet?

7) Britse Rijk

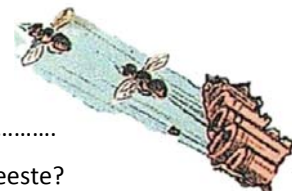
- Welk land richt zijn kanonnen op Groot-Brittannië?

.....

- Welk deel van het leger typeert de Britse macht het meeste?

Tip: kijk goed naar de westkust van het land.

- ☐ landmacht
- ☐ luchtmacht
- ☐ zeemacht of marine

8) Italië

- Vecht men in Italië? ja – nee

- Wat doet men in Italië?

9) De neutrale landen

- Sommige landen namen niet deel aan de oorlog, de neutrale landen. Vind hen op de kaart terug aan de hand van onderstaande details en schrijf hun naam op de stippellijntjes.

=

=

=

=

en

=

- Waaraan kan je opmaken dat deze landen niet in oorlog zijn?

.....

.....

5. Een dominospel...

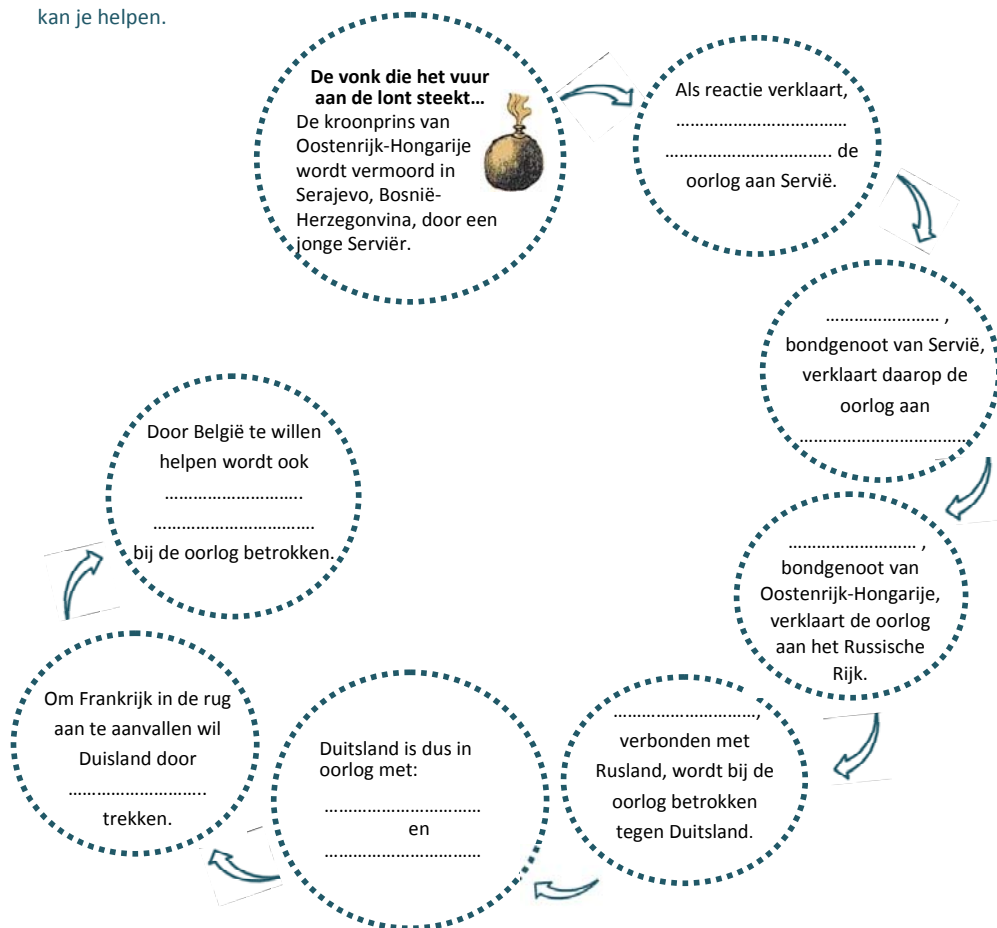

Wie is tegen wie? Wie is met wie? Hoe is de oorlog kunnen ontstaan en groeien?

Om dit te begrijpen moet je weten dat de Europese grootmachten vóór de oorlog bondgenootschappen met elkaar hadden gesloten. Hierdoor moesten ze elkaar in tijden van bedreiging ter hulp schieten.

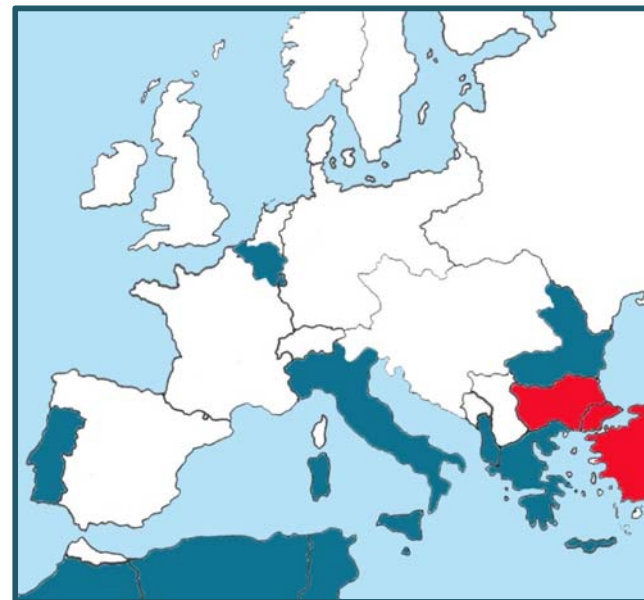
Bondgenootschappen : Rusland Servië
Oostenrijk-Hongarije Duitsland
Frankrijk Rusland
België Groot-Brittannië

- Vul de naam van de landen in op onderstaand schema om zo het dominospel van het begin van de oorlog te ontdekken. **Tip:** baseer je op boven vernoemde bondgenootschappen ; ook de kaart kan je helpen.

6. Twee kampen

- Vervolledig onderstaande kaart om de twee kampen visueel voor te stellen die tijdens de oorlog tegen elkaar vechten. Kleur in...
 - het blauw de **Geallieerden**: ons land en zijn bondgenoten;
 - het rood de **Centralen**: de tegenstanders van ons land;
 - het groen de neutrale landen.
 Om jullie te helpen zijn er reeds enkele landen op de kaart ingekleurd.

7. Een wereldoorlog?

Hier zie je een Senegalese schutter, tijdens WO I. Zoek er één op de kaart.

- Voor welk land vecht hij?

.....

- Waarom, denk je?

- ☐ omdat Senegal een kolonie van Frankrijk was.
- ☐ omdat Frankrijk een multiculturele samenleving was.

8. Standpunt

1) De kampen

• De Geallieerden

- Welk land wordt als luis voorgesteld?
☐ Servië ☐ Frankrijk ☐ Montenegro
Welke eigenschap heeft dit dier?
☐ Het voedt zich met het bloed van zijn gastheer.
☐ Het veroorzaakt jeuk.
- Welk land wil de Oostenrijks-Hongaarse kroon pijn doen ?
☐ Servië ☐ Frankrijk ☐ Bosnië-Herzegovina

- Welk land is voorgesteld als een kruidvat?
☐ Servië ☐ Frankrijk ☐ Griekenland

- Welk land wordt als wreed voor zijn eigen volk voorgesteld?
☐ Servië ☐ Frankrijk ☐ Rusland
- Welk land wordt voorgesteld als een angstige, laffe soldaat?
☐ Servië ☐ Frankrijk ☐ Bosnië-Herzegovina

- ➔ Spot de auteur van de kaart met deze landen? JA - NEE
- ➔ Ter herinnering: welke nationaliteit heeft de auteur van deze kaart?
- ➔ Zijn de landen die je aankruiste vrienden of vijanden van de auteur?

• De Centralen

- Welk land heeft België in zijn greep?
 - Welk land domineert Servië en Montenegro?
 - Geven deze twee landen de indruk van verliezers of winnaars te zijn?.....
- ➔ Spot de auteur met deze twee landen ? JA - NEE
 - ➔ Zijn het vrienden of vijanden van de auteur?

• De neutrale landen

- Welke landen worden door slapende personages gesymboliseerd?
☐ Italië ☐ Spanje ☐ Finland

➔ Denk je dat de auteur van de kaart het op prijs stelt dat ze niet deelnemen aan het conflict? JA - NEE

2) Aangepaste namen

De kaart is in het Duits. De namen van de zeeën zijn aangepast om er een woordspel met betekenis van te maken. Zoek op het internet/woordenboek de betekenissen van de onderstaande namen:

- Mord See:
- Tod See:
- Der Skandal:
- Das fatale Meer:

➔ Welke visie heeft de auteur op de oorlog?

3) Tot besluit

**luis – bulldog – beer – angstige soldaat – bommenwerper
– ingeslapen personage...**

- Hoe heet de manier waarop de landen op de kaart worden voorgesteld?
☐ karikatuur ☐ stereotype ☐ veralgemening
- Geef een actueel voorbeeld van een vooroordeel dat gelinkt is met een nationaliteit.
.....

Besprek dit met de klas.

Momentaufnahme
von Europa und
Halbasien
1914/15.

